

Schmidt: Jeg mener ikke, det kan have Interesse eller være til nogen Nytte, at jeg begrundet min Stilling til Lovforslaget, da jeg har gjort det før, men jeg vil kun erklære, at min Stilling-Tagen bliver den samme nu som før, idet jeg vil stemme for Ophævelsen af Loven.

Handelsministeren (Hauge): Jeg takker de ærede Ordførere for Socialdemokratiet og det radikale Venstre for deres Tilslutning til Lovforslaget, og jeg takker ligeledes det ærede Medlem Hr. Schmidt for hans Tilsagn om at ville stemme for det. Derimod maa jeg beklage, at hverken Venstres eller det konservative Folkepartis eller Retsforbundets ærede Ordførere vil kunne stemme for det foreliggende Lovforslag, men tværtimod har vendt sig mod det, paa samme Maade som de vendte sig mod de Bestræbelser, der blev gjort fra vor Side, da den gældende Lov var til Behandling, for at forhindre, at den blev vedtaget.

Jeg forstaaer, at Venstre kan have Bæsvær med at komme til Sandheds Erkendelse overfor Loven, som den blev vedtaget i Foraaret, thi Initiativet til Lovens Fremsettelse og det egentlige Arbejde for at faa Loven vedtaget er jo Venstres.

Venstre har aldrig til fulde forstaaet at vurdere Arbejderklassens Stilling organisationsmæssigt. I en kort Periode havde Venstre en vis Forstaaelse, gav i hvert Fald Udtryk for en vis Forstaaelse overfor Arbejderklassen; det var i en Periode, da Venstre havde Brug for Arbejderklassen og havde Brug for, at Arbejderne havde stærke Organisationer til Værn mod Overgreb og til Styrkelse ogsaa af Arbejdernes politiske Stilling, og derfor stillede sig ret velvilligt overfor Arbejdernes Organisationer, og ved enkelte Lejligheder ogsaa gav positivt Udtryk derfor.

Men i al Almindelighed har Venstre savnet Forstaaelse af Arbejderklassens Bestræbelser for at danne deres Organisationer, virke i deres Organisationer, fagligt og politisk, for at skabe sig en bedre økonomisk og politisk Stilling end Arbejderklassen havde tilforn. Denne Venstres Stilling har ikke mindst givet sig Udslag overfor den Del af Arbejderne, der har staaet Venstre nærmest, der har staaet saa at sige lige udenfor Døren, nemlig overfor Landarbejderne.

Det er en kendt Sag, at den danske Landarbejderstand, trods Venstres politiske Arbejde, til Trods for at Bondestanden

i Danmark har formaaet at hæve sig, baade politisk og økonomisk, altid har været holdt nede, den har været det baade i den ene og den anden Henseende, og trods al den Velstand, der er groet op ude paa Landet, er Landarbejderne den Dag i Dag den fattigste og mest fortrykte Stand i Landet. Hver Gang Landarbejderne har gjort Forsøg paa organisationsmæssigt at forbedre deres Kaar, har forsøgt ved Hjælp af deres Organisationer at faa ligesom Mulighed for at komme op paa Højde med Arbejderklassen i Industrien, har ingen været ivrigere for at slaa disse Bestræbelser ned end Venstre. Venstre har fuldkommen savnet Forstaaelsen af, at Landarbejderne var en fortrykt Klasse, der trængte til at hjælpes opad.

Derfor forstaaer man, at Venstre ogsaa har vendt sig mod det Lovforslag, der her er under Debat, mod netop Arbejderklassen ude paa Landet. Det er givet, at Loven om Erhvervs- og Arbejdsfrihed var vendt i første Linie direkte mod Landarbejderne. Det var en Konflikt, Landarbejderne havde med deres Arbejdsgivere, der i særlig Grad gav Venstre Anledning til at faa denne Lov vedtaget her i Rigsdagen. Dertil kommer, at Venstre med Uvillie har set paa, hvordan Haandværkerne har sluttet sig sammen for at forbedre deres økonomiske Kaar, og dog maa jo alle erkende, at Landhaandværkerne sandelig ikke paa nogen Maade har misbrugt deres Stilling. Landhaandværkerne er ikke blevet en økonomisk velstillet Stand. Tværtimod er Landhaandværkernes økonomiske Forhold i det store og hele overordentlig svage. Men det har ikke ført til, at Venstre har stillet sig forstaaende hverken overfor Landarbejderne eller Landhaandværkerne.

Det er ganske med Urette, man har gennemført Loven om Værn for Erhvervs- og Arbejdsfrihed. Det er ganske med Urette, man har gennemført en Særlovgivning mod Arbejderklassen og da specielt mod Arbejderne ude paa Landet. Thi, som sagt, Landarbejderne er de slettest stillede, og de er de svagest værnede ifølge hele deres Stilling. Det er overordentlig vanskeligt for Landarbejderne at organisere sig. De bor spredt, har ikke den Adgang til at komme sammen som Byarbejderne, og det er langt lettere for Arbejdsgiverne at ramme en Landarbejder, hvis han gør sig ud til Bens, hvis han foretager et eller andet, som er ubekvemt. Det er langt lettere at ramme ham, og der findes Tusinder af Eksempler paa, at han er blevet ramt, forfulgt, ved Trusler afholdt